

Δημιουργικές Συνεργασίες Δημοτικών Σχολείων με Εικαστικούς Καλλιτέχνες

Σχολική Χρονιά 2022 - 2023

Τίτλος ενότητας: Πλάθοντας ανθρώπους

Θεματική Περιοχή: Ταυτότητα και Πολιτιστική Κληρονομιά

Βαθμίδα: Γ' / Τάξη: ΣΤ'

Διάρκεια: 4 X 80λεπτα μαθήματα

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της ΣΤ' τάξης βρίσκονται στην περίοδο της προεφηβείας και το θέμα της ταυτότητας και ετερότητας είναι κάτι που τους απασχολεί ιδιαίτερα. Σκοπός της ενότητας είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών/ριών για αποδοχή και σεβασμό του εαυτού και των άλλων και η διασφάλιση, για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, ενός περιβάλλοντος ασφάλειας, ανεκτικότητας, σεβασμού και ισότητας, όπου όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες να απολαμβάνουν, στον μέγιστο βαθμό, το αγαθό της εκπαίδευσης. Επίσης, το θέμα της ενότητας, με το οποίο θα ασχοληθούν τα παιδιά και αφορά την ανθρώπινη φιγούρα – ταυτότητα είναι ένα θέμα που θα το επεξεργαστούν στο γυμνάσιο. Ως εκ τούτου, μέσα από αυτή τη δημιουργική συνεργασία τα παιδιά θα βοηθηθούν και για την ομαλή μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.

Ο καλλιτέχνης έχει ασχοληθεί με θέματα που αφορούν την ταυτότητα, όπως είναι η έκθεσή του «Περάσματα» όπου επικεντρώνεται στην έννοια του περάσματος του ανθρώπου από γεγονότα, καταστάσεις και βιώματα. Επιχειρεί να δώσει στους θεατές την αίσθηση ότι το πέρασμα από δύσκολες πνευματικές και ψυχολογικές καταστάσεις δεν οδηγεί στην καταστροφή αλλά στην αναγέννηση του ατόμου προς κάποιο σοφότερο και ικανότερο άτομο. Εκτός από τη συγκεκριμένη έκθεση, το θέμα της ανθρώπινης φιγούρας και των προσωπικών και κοινωνικών προβληματισμών είναι ένα θέμα που επαναλαμβάνεται στην καλλιτεχνική του δημιουργία. Η γλυπτική με πηλό είναι και η τεχνική που θα αξιοποιηθεί και σε αυτή την ενότητα.

Στόχοι ενότητας

Τα παιδιά:

1.1.1. Να παράγουν ιδέες, συνειρμούς και υποθέσεις και να τις συνδέουν με την ταυτότητά τους και τη σχέση του εαυτού τους με τους άλλους

1.8.1. Να παρατηρούν και εκφράζουν στοιχεία που αφορούν στο έργο του Παναγιώτη Πασάντα σε σχέση με τα πιο κάτω:

- φόρμα, όγκος και υφή
- απεικόνιση συναισθημάτων

2.2.1. Να αξιοποιούν μορφολογικά και δομικά στοιχεία (όπως όγκος, κίνηση, τοποθέτηση) δίνοντας νόημα στις φιγούρες και στη σύνθεση που θα δημιουργήσουν

3.1.1. Να εξερευνούν τις ιδιότητες του πηλού (στεγνό, νωπό, σκληρό, μαλακό) και των μέσων/εργαλείων, όπως τα ξύλινα εργαλεία πηλοπλαστικής, ο πλάστης και τα ξύλινα πηχάκια

3.2.3. Να χρησιμοποιούν τεχνικές όπως η γλυπτική με πηλό και συγκεκριμένα η δημιουργία ανθρώπινης φιγούρας με πατρόν, για να εκφραστούν και να δημιουργήσουν το δικό τους έργο.

3.5.1. Να εξελίσσουν και να διαφοροποιούν την εικαστική τους εργασία μέσω ανταλλαγής ιδεών με τα άλλα παιδιά και τη δημιουργία συνθέσεων για να φτιάξουν το επιτοίχιό τους έργο.

4.1.1. Να εκφράζουν και να αιτιολογούν απόψεις για τα δικά τους έργα και τα έργα των συμμαθητών/ριών τους με σεβασμό στη διαφορετική άποψη.

4.3.1. Να προσδίδουν ποικίλα νοήματα στους εικαστικούς τους πειραματισμούς

5.3.1. Να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που αφορούν στα εικαστικά τους έργα για προώθηση με διάφορους τρόπους: έκθεση στο θέατρο, δημιουργία Qr codes και έκθεσή τους στο Δημοτικό Μουσείο χαρακτηριστικής Χαμπή και στον Δήμο Μέσα Γειτονιάς, έκθεση μαζί με άλλα έργα τους σε γκαλερί στο τέλος της χρονιάς, δημιουργία συνθέσεων για να φτιάξουν το επιτοίχιό τους έργο.

Πορεία Ενότητας

Μάθημα 1

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Επαναφορά σε προϋπάρχουσες γνώσεις

Τα παιδιά αναφέρουν θέματα που έχουν επεξεργαστεί σε προηγούμενη ενότητα με θέμα την αυτοπροσωπογραφία και σχετίζονται με την ταυτότητα και τα ενδιαφέροντά τους.

Επαναφέρουν τις γνώσεις τους αναφορικά με τον τρόπο δημιουργίας της αυτοπροσωπογραφίας τους μέσα από τα έργα τους, καθώς και της ανθρώπινης φιγούρας που έχουν επεξεργαστεί προηγουμένως μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες.

Προβληματίζονται για το πώς μπορούν να δημιουργήσουν, εκτός από τα δισδιάστατα έργα σχετικά με πορτρέτα και φιγούρες, και τρισδιάστατα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Γνωριμία με το έργο του καλλιτέχνη

Ο γλύπτης φέρνει στο σχολείο μία σειρά από γλυπτά του και δημιουργούμε μία έκθεση γλυπτικής στην αίθουσα Τέχνης. Έτσι, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να τα δουν και να τα παρατηρήσουν από κοντά. Τους δίνεται η δυνατότητα ακόμα και να ακουμπήσουν τα γλυπτά και να πάρουν στα χέρια τους κάποια μικρότερα, φτιαγμένα από μπρούντζο.

Ο γλύπτης παρουσιάζει τη δουλειά του στα παιδιά, τόσο μέσα από τα αυθεντικά γλυπτά που έχει φέρει μαζί του, όσο και μέσα από μία παρουσίαση που ετοίμασε. Δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να ρωτήσουν για τις τεχνικές του καλλιτέχνη, αλλά και τη θεματολογία των έργων και την πηγή έμπνευσής του.

Τα διαλείμματα όλα τα παιδιά του σχολείου έχουν την ευκαιρία να επισκεφθούν την έκθεση γλυπτικής του Παναγιώτη Πασάντα. Τα περιμένει ο καλλιτέχνης για να τους την παρουσιάσει και να συζητήσει μαζί τους.

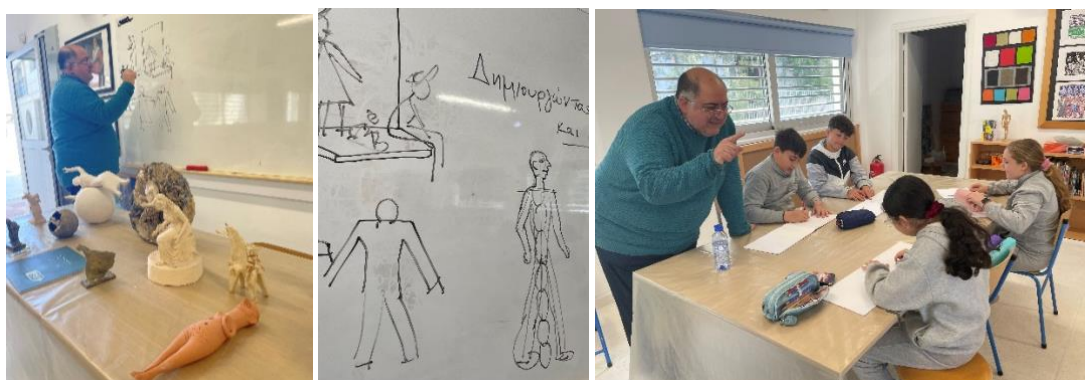

Το μάθημα αλλά και την έκθεση επισκέπτονται ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Προετοιμασία για τη δημιουργία των γλυπτών

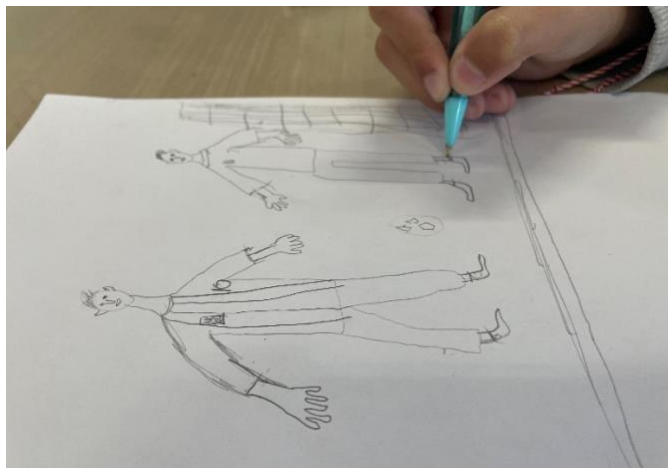
Ο γλύπτης προβληματίζει τα παιδιά για το πώς θα μπορούσαν να γίνουν οι ανθρώπινες φιγούρες. Τίθενται πρακτικά θέματα που αφορούν τη χρήση του πηλού αλλά και για το πώς θα μπορούσαν να στερεωθούν και να κρεμαστούν στον τοίχο.

Ο καλλιτέχνης επιδεικνύει τόσο στον πίνακα όσο και στις ομάδες τον τρόπο που θα μπορούσαν να εργαστούν για να φτιάξουν τα γλυπτά τους

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Εργασία στα εικαστικά ημερολόγια

Τα παιδιά εργάζονται στα εικαστικά τους ημερολόγια για να κάνουν το προσχέδιο της φιγούρας που θέλουν να δημιουργήσουν. Αξιοποιούν όσα είχαμε αναφέρει στην ενότητα της αυτοπροσωπογραφίας που σχετίζονται με την ταυτότητα και τα ενδιαφέροντά τους.

Ο γλύπτης δείχνει στα παιδιά και πώς θα δουλέψουν για το πρόσωπο της φιγούρας τους.

Μάθημα 2

Επαναφορά της γνώσης – Σύνδεση με το προηγούμενο μάθημα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Δημιουργία φιγούρας με τη χρήση πατρών

Αφού συζητήσουμε με τα παιδιά για τις αναλογίες του ανθρώπινου σώματος καταλήγουμε στη δημιουργία δύο πατρών (αγόρι και κορίτσι). Ο γλύπτης δείχνει πώς ανοίγουμε φύλο με τη βοήθεια του πλάστη και χρησιμοποιώντας ξύλινα πηχάκια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Στήριξη φιγούρων σε πήλινη πλάκα

Ο γλύπτης δείχνει πώς μπορεί να δημιουργήσουν την πλάκα τους, αλλά και πώς θα στηρίξουν τη φιγούρα τους σε αυτό. Η τελική συγκόλληση των φιγούρων θα γίνει και με τη βοήθεια του καλλιτέχνη και της εκπαιδευτικού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Κλείσιμο

Τα παιδιά συζητούν μεταξύ τους για τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η σύνθεση των δύο φιγούρων τους στην πλάκα. Το μέλημά τους είναι να προσθέσουν αντικείμενα/στοιχεία που εκφράζουν την προσωπικότητά τους, αλλά και να δείξουν τη σχέση τους με τους άλλους.

Αν υπάρχει χρόνος, τα παιδιά μπορεί να πειραματιστούν και στο εικαστικό τους ημερολόγιο. Μετά τον πειραματισμό τα παιδιά παίρνουν τις τελικές αποφάσεις ώστε να πετύχουν το καλύτερο εικαστικό αποτέλεσμα.

Μάθημα 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Αφόρμηση

Γίνεται παρουσίαση των έργων των παιδιών με φωτογραφίες που έβγαλε κι ετοίμασε η εκπαιδευτικός και παράλληλα τα παιδιά κάνουν αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση. Επισημαίνουν τα θετικά στοιχεία και κάνουν εισηγήσεις πώς θα μπορούσαν να τα εξελίξουν και να τα ολοκληρώσουν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Τελική επεξεργασία των ατομικών έργων

Στη συνέχεια προχωρούν σε περαιτέρω επεξεργασία των ατομικών τους φιγούρων αλλά και σε πειραματισμούς για τη σύνθεση του τελικού τους έργου. Δίνεται έμφαση στο να δουλέψουν τη φιγούρα τους για να φαίνεται τρισδιάστατη. Ο γλύπτης δείχνει πώς μπορεί να δημιουργήσουν το πρόσωπο αλλά και άλλες λεπτομέρειες στη φιγούρα, όπως μαλλιά, χέρια, ρούχα και παπούτσια. Επιπλέον, σκέφτονται τι θα ήθελαν να κάνουν οι φιγούρες τους, αλλά και τι αντικείμενα μπορεί να κρατούν για να δίνουν το μήνυμα που θέλουν να μεταδώσουν. Η κίνηση που θα έχουν, αν θα είναι όρθια ή αν θα κάθονται είναι επίσης κάτι το οποίο διερευνούν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Ολοκλήρωση των πήλινων έργων

Όταν τα παιδιά ολοκληρώσουν τα έργα τους, τα μαζεύουν στις ξύλινες πλάκες έτσι ώστε να μπορέσουν να μεταφερθούν στο αγγειοπλαστείο για ψήσιμο.

Αφού μαζευτούν όλα τα έργα, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να τα δουν και να τα σχολιάσουν. Συζητούν, με την ενθάρρυνση της εκπαιδευτικού, για την ολοκλήρωση των έργων τους, για το τι κατάφεραν μέχρι τώρα και πώς αναμένουν τα έργα τους να επιστρέψουν από το αγγαιοπλασείο, μετά το ψήσιμο.

Στη συνέχεια τα παιδιά μεταφέρουν τα γλυπτά τους στο αυτοκίνητο του καλλιτέχνη για να τα πάρει, με τη σειρά του, στο εργαστήρι να τα ψήσει.

Μάθημα 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Αφόρμηση

Τα παιδιά τα περιμένει μία έκπληξη στην αίθουσα τέχνης: τα ψημένα έργα τους, έτοιμα να τα ζωγραφίσουν! Αφού τα περιεργαστούν και συζητήσουν για αυτά, τα βάφουν χρησιμοποιώντας τα τρία βασικά χρώματα μαζί με το άσπρο και το μαύρο. Η συζήτηση για τα έργα αφορά την μεταποίησή τους μετά το ψήσιμο και τις ιδιότητες του πηλού, αλλά και τη νέα τους όψη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Τελική επεξεργασία των ατομικών έργων

Στη συνέχεια το κάθε ζευγάρι προχωρεί σε διάλογο μεταξύ τους πριν καταλήξουν στο πώς θα χρωματίσουν το κοινό τους έργο για να έχουν το καλύτερο εικαστικό αποτέλεσμα. Ο καλλιτέχνης και η εκπαιδευτικός έχουν ήδη ετοιμάσει τα υλικά που είναι διαθέσιμα στα παιδιά για να εργαστούν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Ολοκλήρωση έργων – Αξιολόγηση

Αφού ολοκληρώσουν τα έργα τους τα παιδιά, τα τοποθετούν σε ένα τραπέζι και περνούν όλα με τη σειρά να τα δουν, να τα σχολιάσουν και να αξιολογήσουν την προσπάθειά τους. Ο καλλιτέχνης και η εκπαιδευτικός καθοδηγούν αυτή τη συζήτηση με τρόπο ώστε να διαπιστώσουν κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι της ενότητας. Επίσης, δείχνουν τον ενθουσιασμό τους για τα σπουδαία εικαστικά έργα των παιδιών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Επιλογή χώρου για την έκθεση των έργων

Μετά από ένα «εικαστικό περίπατο» στο σχολείο, τα παιδιά με την εκπαιδευτικό και τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή, αποφασίζουν να εκθέσουν τα έργα τους στην είσοδο του σχολείου. Έτσι, δίνεται η ευκαιρία σε όλους τους επισκέπτες και τις επισκέπτριες να τα «συναντήσουν και να τα χαρούν».

Σχολείο: Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού ΚΑ΄ Κοντοβάθεια

Σχεδιασμός/Εφαρμογή Μαθήματος: Φωτεινή Λάρκου, Εκπαιδευτικός/Σύμβουλος
Τέχνης

Εικαστικός: Παναγιώτης Πασάντας

Εποπτεία: Τερέζα Λαμπριανού, Ε.Δ.Ε. Τέχνης

Σχολική Χρονιά: 2022-2023